

Møte fredag den 18. desember kl. 10President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l**

D a g s o r d e n (nr. 37):

1. Innstilling fra kommunalkomiteen om Sametingets virksomhet 1997
(Innst. S. nr. 18 (1998-99), jf. St.meld. nr. 52 (1997-98))
2. Forslag fra stortingsrepresentant Ågot Valle på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 14. desember 1998:
(Jf. Innst. O. nr. 23)
«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn at tjenestetiden for sivile vernepliktige ikke skal kunne forlenges som følge av en eventuell økning i antallet fritakssøknader.»
3. Forslag fra stortingsrepresentant Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:
(Jf. Innst. O. nr. 16)
«Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon med nødvendige lovforslag for å oppheve den særskilte rederiskatteordningen med virkning fra og med inntektsåret 1998.»
4. Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:
(Jf. Innst. O. nr. 16)
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om de nødvendige lovendringer for å gjennomføre reduksjon i boligskatten slik at denne fjernes i løpet av 4 år.»
5. Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:
(Jf. Innst. O. nr. 16)
«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 13. februar 1992 nr. 88 om avgrensning m.v. vedrørende kretsen av sjømenn som skal ha fradrag i inntekten etter skatteloven § 44 syttende ledd, slik at rednings-skøyter tilhørende Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning skal anses som skip i fart selv om fartøyet måler under 100 brutto registertonn.»
6. Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:
(Jf. Innst. O. nr. 16)
«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å gjennomføre ektefelledelt beskatning, slik at ektefellers samlede inntekter deles i to like deler og beskattes i klasse I.»
7. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:
(Jf. Innst. O. nr. 16)
«Stortinget ber Finansdepartementet fastsette grensen for skatlegging av ansattes opsjoner ved tildeling til

600 000 kroner. Videre ber Stortinget Regjeringen evaluere ordningen med tanke på forenkling.»

8. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:
(Jf. Innst. O. nr. 16)
«Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget et forslag til hvordan fradragsordningen for fagforeningskontingent fra år 2000 kan omgjøres til en mer generell ordning som også omfatter kontingent/bidrag til andre frivillige organisasjoner.»
9. Innstilling frå finanskomiteen om Kredittmeldinga 1997
(Innst. S. nr. 66 (1998-99), jf. St.meld. nr. 55 (1997-98))
10. Innstilling fra finanskomiteen om fullmakt til å ta opp innanlandske og utanlandske statslån
(Innst. S. nr. 65 (1998-99), jf. St.prp. nr. 13 (1998-99))
11. Innstilling frå finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet medrekna folketrygda 1998
(Innst. S. nr. 74 (1998-99), jf. St.prp. nr. 30 (1998-99))
12. Referat

Presidenten: Representanten Fridtjof Frank Gundersen vil fremsette et privat forslag.

Fridtjof Frank Gundersen (Frp): Jeg vil gjerne fremme forslag om at Stortinget ber Regjeringen gi andre enn Arcus tillatelse til å tilvirke og omdestillere brennevin.

Presidenten: Representanten Ellen Gjerpe Hansen vil fremsette et privat forslag.

Ellen Gjerpe Hansen (H): På vegne av Sverre Hoddevik, Petter Løvik og meg selv vil jeg fremsette forslag om at Stortinget ber Regjeringen utarbeide forslag for konkurranseutsetting av riksveiferjesambandene.

Presidenten: Representanten Carl I. Hagen vil fremsette et privat forslag.

Carl I. Hagen (Frp): På vegne av representanten Jan Simonsen og meg selv vil jeg fremme forslag om å omgjøre det betingede amnestiet for utlendinger som er berørt av de såkalte Quetta- og Laos-prosjektene.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Presidenten vil informere Stortinget om at utenriksministeren i dag har anmodet om å få gi Stortinget en redegjørelse om Schengen-samarbeidet, forhandlingene med EU og hovedinnholdet i avtaleutkastet. I medhold av forretningsordenens § 34 a har Presidentskapet samtykket i at slik redegjørelse gis ved avslutningen av Stortingets møte i dag. Etter redegjørelsen blir det foreslått åpnet for at en representant fra hver partigruppe kan få ordet én gang i inntil 5 minutter. –Det anses vedtatt.

Videre vil presidenten, selv om dette kanskje ikke er rette sted, opplyse gruppelederne om at det gruppeleder-

møtet som det er innkalt til, blir utsatt til etter at Stortingets møte er over i dag.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagens møte om nødvendig fortsetter utover reglementsmessig tid, kl. 15, til dagens kart er ferdigbehandlet. – Ingen innvendinger er kommet mot det, og det anses vedtatt.

Presidenten regner ikke med at det er noen fare for at Stortingets møte blir svært langt, så vedtaket om at det kan fortsette utover kl. 15, vil neppe bli effektivt. Tvert imot tror presidenten at Stortingets møte blir forholdsvis kort i dag – bare til representantenes informasjon.

S a k n r . 1

Innstilling fra kommunalkomiteen om Sametingets virksomhet 1997 (Innst. S. nr. 18 (1998-99), jf. St.meld. nr. 52 (1997-98))

Ivar Østberg (KrF) (ordfører for saken): Kommunal-komiteen avgav sin Innst. S. nr. 18 for 1998-99 om Same-tingets virksomhet i 1997, jf. St.meld. nr. 52 for 1997-98, den 3. november. At vi ikke har innstillingen til debatt før i dag, Stortingets siste arbeidsdag i 1998, skyldes det enkle faktum at innstillingen også skal foreligge på samisk.

Stortingets presselosje utdelte sin toleransepris tirsdag denne uken.

Da juryleder Hilde Harbo begrunnet Presselosjens og juryens argumenter for tildelingen, var hun opptatt av nett-opp språk. Hun fortalte at årets prisvinner var en mann som måtte flytte hjemmefra syv år gammel for å begynne på skolen. De to første skoleårene forstod han ingenting av undervisningen fordi læreren snakket et fremmedspråk. På internatet der han bodde, forstod ikke personalet hans morsmål. Årets vinner av Presselosjens Toleransepris var professor Ole Henrik Magga, tidligere president i Same-tinget. I sin begrunnelse sa jurylederen bl.a.:

«Med sine diplomatiske evner, sindighet og smidighet, men samtidig med fasthet, stolthet og stor autoritet, har Magga gjort en uvurderlig nasjonal innsats. Ikke bare for samene, som har fått en tryggere identitet og selvbevissthet. En skamplett på det norske samfunnet er samtidig fjernet, selv om vi vet at det fortsatt er uenighet og uløste spørsmål før vi har nådd målet om full anerkjennelse og likestilling mellom de to folkene som denne nasjonen bygger på.»

I statuttene for prisen som ble delt ut, og som tidligere stortingspresident Jo Benkow har gitt grunnkapitalen til, heter det at prisen skal tildeles personer som gjennom sitt virke har søkt å bidra til større toleranse og forståelse mellom mennesker og samfunn med ulike meninger, raser og tro. «Ole Henrik Magga oppfyller disse betingelsene fullt ut,» sa juryleder Hilde Harbo.

Det er mitt håp at den framtidige debatt om samepolitiske spørsmål kan bli ført i pakt med Toleranseprisens ånd, både fra et nasjonalt, norsk og samisk ståsted.

Som Magga sa i sin takketale, er ytringsfrihet en minoritets sterkeste våpen. Denne frihet og dette våpen må

vi verne om, samtidig som vi bidrar til respekt for meningsmotstanderes standpunkt og gjennom dette viser evne og vilje til toleranse.

Flertallet i komiteen bemerker i forbindelse med behandlingen av årsmeldingen for Sametinget 1997 at det ser det som positivt at Sametinget i sin årsmelding ikke bare rapporterer fra året som har gått, men også tar opp fremtidige utfordringer og oppgaver. Flertallet, som består av alle unntatt Fremskrittspartiet, merket seg at Same-tinget vil hevde retten til selvbestemmelse. Flertallet uttrykker enighet med Regjeringen i dens definisjon av at denne retten vil bestå i at samene innenfor de nasjonale rammeverk i størst mulig grad skal kunne styre utviklingen av det samiske samfunn.

Spørsmålet om selvbestemmelse over landområder, som er behandlet i Samerettsutvalgets innstilling, vil bli vurdert etter den høring som nå pågår.

Flertallet uttrykker at det ser det som viktig at det er et nært samarbeid mellom Regjeringen og Sametinget. Komiteens flertall viser også til at Regjeringen har opprettet et eget statssekretærutvalg for samiske spørsmål, og har en egen statssekretær for samiske spørsmål for å samordne samepolitikken innenfor de enkelte departement.

Jeg vil også vise til den melding som Kommunal- og regionaldepartementet sendte ut 16. desember, hvor det meddeles at det opprettes en ny avdeling i Kommunal- og regionaldepartementet fra 1. januar 1999. Avdelingen får da det overordnede ansvar for å utforme og samordne statens politikk i forhold til den samiske befolkning, i forhold til nasjonale minoriteter og i forhold til flyktninger og innvandrere. Hovedmålene med å opprette den nye avdelingen er for det første et ønske om å styrke det samepolitiske arbeidet i departementene. Det vil bli gjort ved å tilføre dette arbeidet mer ressurser, bl.a. i form av samiskspråklig kompetanse. For det andre skal den nye avdelingen samordne og utvikle politikk i forhold til nasjonale minoriteter, dvs. grupper med lang tilknytning til Norge, som kvener, skogfinner, romanifolket, sigøynere og jøder. Dette er i tråd med at Stortinget nylig gav sitt samtykke til å ratifisere Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter. For det tredje er det et ønske om å utnytte de samlede ressurser i samepolitisk avdeling og innvandringsavdelingen bedre, ved å samordne overlappende oppgaver i de to avdelingene.

Jeg ser dette som en oppfølging av den utfordring Sametinget har gitt sentrale styresmakter, når det gjelder utviklingen av det samepolitiske arbeidet.

Flertallet har også merket seg at Regjeringen legger opp til et sterkt samarbeid med Sametinget i budsjettpro- sessen. Flertallet i komiteen har funnet det riktig å påpeke at i enkelte valgkretser er antall stemmeberettigede så lavt at spørsmålet om legitimitet kan reises, og sier seg enig med Sametinget og Kommunal- og regionaldepartementet i at det er grunn til å vurdere valgreglene før neste sametingsvalg.

Regjeringen har også i stortingsmeldingen om årsmel- dingen til Sametinget gitt opplysninger om hvordan sta- ten vil følge opp konsekvensene av Aursund-dommen, noe flertallet har merket seg.

Flertallet er også opptatt av kvinners plass innen reindriftsnæringen og viser til at den nødvendige likestilling på en del områder ikke er oppnådd. Flertallet ser derfor positivt på at avtalepartnerne innen reindriftsavtalen ønsker å synliggjøre kvinnenes verdiskaping ved at det gis et ekstra tilskudd på 22 500 kr til driftsenheter, hvor begge ektefeller deltar aktivt i reindriften.

Fremskrittspartiet, som danner mindretallet i komiteen, ser på årsmeldingen som et informativt dokument og en informasjonskanal mellom Sametinget og de sentrale myndigheter, men viser for øvrig til sitt prinsipale standpunkt om at Sametinget bør nedlegges.

Fremskrittspartiets medlemmer tar til etterretning Regjeringens tilbakemelding til Stortinget vedrørende innholdet i Sametingets årsmelding i St.meld. nr. 52 for 1997-98 om Sametingets virksomhet i 1997. Disse medlemmer etterlyser en klarere holdning fra Regjeringens side når det gjelder hvordan Regjeringen tolker de samiske krav om selvbestemmelse og krav om retten til land og vann i samiske områder. Som jeg tidligere har gitt uttrykk for, sier komiteens flertall at disse spørsmål må en komme tilbake til når høringsrunden om Samerettsutvalgets innstilling, som nå pågår, er gjennomført.

Til slutt: En samlet komite viser til meldingen og rår Stortinget til at St.meld. nr. 52 for 1997-98 om Sametingets virksomhet vedlegges protokollen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1443)

S a k n r . 2

Forslag fra stortingsrepresentant Ågot Valle på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 14. desember 1998:

(Jf. Innst. O. nr. 23)

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn at tjenestetiden for sivile vernepliktige ikke skal kunne forlenges som følge av en eventuell økning i antallet fritakssøkninger.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet (Votering, se side 1443)

S a k n r . 3

Forslag fra stortingsrepresentant Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

(Jf. Innst. O. nr. 16)

«Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon med nødvendige lovforslag for å oppheve den særskilte rederiskatteordningen med virkning fra og med inntektsåret 1998.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1443)

S a k n r . 4

Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

(Jf. Innst. O. nr. 16)

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om de nødvendige lovendringer for å gjennomføre reduksjon i boligskatten slik at denne fjernes i løpet av 4 år.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1444)

S a k n r . 5

Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

(Jf. Innst. O. nr. 16)

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 13. februar 1992 nr. 88 om avgrensning m.v. vedrørende kretsen av sjømenn som skal ha fradrag i inntekten etter skatteloven § 44 syttende ledd, slik at redningsskøyter tilhørende Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning skal anses som skip i fart selv om fartøyet måler under 100 brutto registertonn.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1444)

S a k n r . 6

Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

(Jf. Innst. O. nr. 16)

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å gjennomføre ektefelledelt beskatning, slik at ektefellers samlede inntekter deles i to like deler og beskattes i klasse 1.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1444)

S a k n r . 7

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

(Jf. Innst. O. nr. 16)

«Stortinget ber Finansdepartementet fastsette grensen for skattlegging av ansattes opsjoner ved tildeling til 600 000 kroner. Videre ber Stortinget Regjeringen evaluere ordningen med tanke på forenkling.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet. (Votering, se side 1444)

S a k n r . 8

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

(Jf. Innst. O. nr. 16)

«Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget et forslag til hvordan fradragsordningen for fagforeningskontingent fra år 2000 kan omgjøres til en mer generell ordning som også omfatter kontingent/bidrag til andre frivillige organisasjoner.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1444)

S a k n r . 9

Innstilling frå finanskomiteen om Kredittmeldinga 1997 (Innst. S. nr. 66 (1998-99), jf. St.meld. nr. 55 (1997-98))

Ranveig Frøiland (A) (ordfører for saka): Ganske kort om den meldinga som er lagd fram.

Dette er i stor grad ei melding som tek føre seg det som har skjedd i 1997, og det er det ikkje nokon som har kommentarar til. Vi tek orienteringa til etterretning, og er samde om at dette er ei grei melding. Det som står om strukturen i bank- og finansnæringa, er faktisk det einaste som komiteen har merknader til.

Til det er det berre å seia at det òg er stor semje om strukturen i bank- og finansnæringa. Vi viser til at den maktkonsentrasjonen som har skjedd over tid, ikkje har vore til hinder for sterkare konkurranse i den norske marknaden. Det som heile tida har lege til grunn for strukturen, er at det skal vera soliditet og konkurranse, og det meiner ein er teke vare på slik situasjonen er no. Fleirtalet i komiteen har òg sagt at det er slik det skal vera vidare. Hovudmålet i strukturpolitikken er å sikra at Noreg har velfungerande og solide finansinstitusjonar, og at det er høg konkurranse mellom institusjonane. Målet om at det må vera eit godt tilbod av finansielle tenester i alle regionar, må sjølvsagt framleis liggja fast.

Det har vore ein ørliten diskusjon i forhold til finansielle miljø utanfor Oslo. Alle, unnateke Sosialistisk Venstreparti, er samde om at det er viktig å halda ved like ein spreidd aktivitet og kompetanse og slik ta vare på og utvikla gode finansielle miljø òg utanfor Oslo. Det miljøet som finst, må altså få utvikla seg vidare i tråd med det som ligg fast i strukturen – soliditet og konkurranse.

Komiteen sitt fleirtal har ikkje peika på nokon spesiell stad som er viktigare enn andre, for her er det ei næring som skal utvikla seg fritt i forhold til den konkurransen som er i denne marknaden. Og det er like viktig både i Oslo, i Bergen og i Trondheim at desse miljøa får utvikla seg.

Per-Kristian Foss (H): Saken omtaler, som saksordføreren var inne på, også strukturpolitikken i finansnæringa. Jeg oppfatter det i tråd med sakens ordfører slik at her bekreftes gjeldende retningslinjer.

Nettopp derfor tillater jeg meg å stille et spørsmål på basis av en avismelding i dag om at Finansdepartementet nylig har gitt adgang til konsesjon for et selskap innenfor eksportfinansieringsområdet til å kjøpe et annet selskap som arbeider innenfor finansiering av kredittgiving til kommuner, men på den betingelse at det ikke kan gis dispensasjon fra regelen om maksimum 10 pst.-eierskap. Slik dispensasjon har vært gitt tidligere. Den institusjonen det dreier seg om, har faktisk allerede en dispensasjon, idet f.eks. den statseide banken Den norske Bank eier ca. 30 pst. i selskapet. Jeg kan også nevne eksempler på at det tidligere har vært gitt dispensasjoner, bl.a. gjaldt det sparebankenes kjøp av et forsikringselskap, som gjorde at de ville dele eierskapet på fire av kystbankene, de som senere gikk inn i SpareBank 1 Gruppen. Det ble gitt dispensasjon også den gang.

Mitt spørsmål er om denne avismeldingen er gal. I fall den skulle være gal, tar jeg gjerne imot informasjon om hva som er rett. Hvis den er rett, stiller jeg spørsmålet om dette innebærer noen ny politikk fra Regjeringens side, nemlig at det ikke skal gis dispensasjoner overhodet fra eierskapsbegrensingsregelen på 10 pst.

Statsråd Gudmund Restad: Det er riktig at vi i Finansdepartementet i lengre tid har hatt liggende en søknad fra Eksportfinans om å få overta Kommunekreditt. Den saken har for øvrig vært behandlet i Finansdepartementet tidligere, og ble avgjort av den forrige regjeringen med negativt resultat den gangen. Vi har nå veldig grundig gått gjennom regelverket og mulighetene for å tillate at Eksportfinans overtar Kommunekreditt, og er kommet til at regelverket ikke gir åpning for en dispensasjon fra 10 pst.-regelen. Man har likevel gitt adgang til at Eksportfinans nå får overta Kommunekreditt, men det er lagt inn et par forutsetninger, bl.a. en forutsetning om at de i løpet av en toårsperiode vil tilpasse seg 10 pst.-regelen, dvs. at fire av de – så vidt jeg husker – tolv som i dag er eiere av Eksportfinans, må selge seg ned til 10 pst. Det er riktig, som Per-Kristian Foss nevner, at den største eieren har en eierandel på opp imot 30 pst., 29 og noe, og det er også tre andre eiere som har eierposisjoner på mellom 20 og 30 pst., og for disse vil det da kreves at de i løpet av en etter vår oppfatning romslig frist må sørge for å selge seg ned til 10 pst. Så er det åtte andre eiere som har relativt små eierandeler, som jeg forutsetter da må kunne bidra med å kjøpe noen av de aksjene som blir til overs hos de fire største eierne. Jeg regner med at dette vil være akseptable vilkår for Eksportfinans slik at dette nå går i orden, og at man får denne nye institusjonen.

Så er det selvfølgelig også riktig som Per-Kristian Foss peker på, at Eksportfinans i dag har en dispensasjon, men det er på grunnlag av den virksomheten som Eksportfinans drev den gangen de fikk dispensasjonen og for så vidt fortsatt driver. Jeg skal ikke legge skjul på at Kredittilsynet har tillatt seg å sette spørsmålstegn ved om det fortsatt er slik at Eksportfinans, med den utvidede aktiviteten de har tillagt seg etter at de fikk dispensasjon, fyller vilkåret for dispensasjon. Men det har ikke vært temaet denne gangen. Vi legger derfor til grunn at det vil

(Statsråd Restad)

de gjøre hvis de bare driver med den virksomheten de har før de eventuelt overtar Kommunekreditt, men etter Finansdepartementets oppfatning er det ganske åpenbart at når Kommunekreditt også nå kommer inn og gir en ny aktivitet innenfor Eksportfinans, er det ikke lenger mulig å dispensere. Men vi har gitt en veldig romslig frist for at de skal kunne tilpasse seg 10 pst.-regelen.

Siv Jensen (Frp): Jeg hører hva finansministeren sier, men jeg oppfattet ikke i det svaret han nå gav, noen klar og konkret begrunnelse for hvorfor departementet ikke gir en dispensasjon fra 10 pst.-regelen. Det jeg la merke til at han sa, var at man etter en grundig gjennomgang ikke hadde funnet grunnlag for en dispensasjon. Men da blir mitt spørsmål til finansministeren: Hvilke forhold helt konkret er det departementet har lagt til grunn som gjør at man her ikke finner rom for en dispensasjon fra 10 pst.-regelen? Jeg vil gjerne ha et ganske klart og tydelig svar på det, for etter Fremskrittspartiets oppfatning er det svært lite som taler mot at en slik dispensasjon blir gitt i denne saken.

Per-Kristian Foss (H): Jeg takker finansministeren for svaret. Finansministeren uttalte etter min nedtegning følgende:

«Jeg regner med at dette vil være akseptable vilkår.»

Det kan finansministeren umulig gjøre, for bare brevvekslingen med Eksportfinans tilsier at de ikke kan akseptere en slik betingelse. Eierne kan heller ikke det, det har de gitt rimelig klart uttrykk for.

Eksportfinans er rett og slett eid av bankene i Norge etter deres størrelse. Med denne regjeringens politikk har det ikke blitt noen flere banker, slik at det er ikke banker nok her i landet til å eie Eksportfinans på betingelse av 10 pst.-regelen. Da vil det kreves for mye av enkelte og for lite av andre. Forholdet er at den største banken eier den største andelen, den nest største eier den nest største andelen og de minste bankene har andeler under 10 pst., altså i forhold til bankenes størrelse, og det synes jeg faktisk har gitt et ganske rimelig utfall.

Det som her er interessant, er at Eksportfinans etter denne fusjonen i så fall skulle ha gått inn i markedet for kreditt til kommuner. Hva slags marked er det? Jo, det er et marked der staten selv er den mest dominerende aktør, og det er et marked hvor staten selv er eier og har gitt seg dispensasjon fra 10 pst.-regelen, fordi staten eier 100 pst. Her opplever vi at den samme regjering er ute etter å beskytte seg selv og sin virksomhet fordi andre kommer inn og konkurrerer. Det må da være i strid med all konkurransetenkning, også innenfor finansnæringens område.

For å være helt presis vil jeg stille spørsmålet slik til finansministeren: Er det virkelig slik at et konsesjonsvilkår i denne sammenheng er at den nye banken, fusjonen Eksportfinans – Kommunekreditt – hvis den eventuelt hadde blitt noe av – ikke får lov til å søke om dispensasjon, slik loven gir adgang til? Jeg må si at jeg synes det er et relativt underlig konsesjonsvilkår å ta inn. Jeg må også si at jeg vanskelig kan se noen god begrunnelse for at man

ikke her kan få dispensasjon, bl.a. tatt i betraktning at andre innenfor kommunekredittområdet har dispensasjon fra begrensingsregelen, og at dette åpenbart vil øke konkurransen når det gjelder å gi lån til kommunene. Og det er et område som sannelig trenger mer konkurranse enn det er i dag.

Statsråd Gudmund Restad: For å begynne med det Per-Kristian Foss avsluttet med: Jeg er enig i at det ville vært sunt med større konkurranse om å yte lån til kommuner. Det ville antakelig medføre at kommuner kan få rimeligere lån, og at pengene strekker lenger. Det er også årsaken til at jeg som finansminister har strukket meg så langt som jeg overhodet synes er mulig ut fra det lovverket vi skal forvalte, når jeg nå har akseptert at Eksportfinans kan få overta Kommunekreditt.

Som jeg sa i mitt forrige innlegg, er det i dag fire store og åtte små eiere av Eksportfinans – altså tolv eiere. Selv om man ikke skulle ta inn nye eiere – jeg sier ikke at det skal være noe forbud mot det – men holde seg innen de tolv, er det tilstrekkelig til at man kan spre aksjene så mye at ingen overskrider 10 pst.-regelen. Jeg vil ikke blande meg opp i hvordan dette skal gjøres, det får bli opp til de aktuelle partene, men muligheten er altså til stede.

Så til Siv Jensens spørsmål om hvorfor man har funnet at man må kreve at man forholder seg til 10 pst.-regelen. Begrunnelsen for det er rett og slett den at vi ikke finner at den aktivitet som den nye institusjonen nå vil bedrive er så spesiell at den gir mulighet for dispensasjon. Virksomheten skal bl.a. omfatte kredittgivning til kommuner, noe som Kommunalbanken i dag i stor grad gjør. Det er forøvrig ikke bare Kommunalbanken som yter lån til kommuner, det er det også mange andre banker som gjør, så det er ikke noe spesielt å yte lån til kommuner. Slik virksomhet vil ikke kunne dekkes under de to kravene bl.a. om særlige tilfeller som er nevnt i loven, hvor det er anledning til å dispensere fra 10 pst.-regelen. Det er den enkle begrunnelsen for at man har funnet å måtte kreve at man over tid tilpasser seg gjeldende lovverk. Hvis man her hadde gitt en adgang til å dispensere, med den aktivitet den nye banken skal bedrive, så ville det ha lagt et godt grunnlag med hensyn til å bli utsatt for kritikk her i Stortinget – i den lovgivende forsamling, som har gitt lover som etter de beste eksperter vurdering i Finansdepartementet ikke gir adgang til å fravike 10 pst.-regelen.

Presidenten: Per-Kristian Foss har hatt ordet to ganger, og får ordet til en kort merknad.

Per-Kristian Foss (H): Jeg vil bare si til slutt at jeg vil gi finansministeren det råd å søke Stortingets synspunkter på 10 pst.-regelen, fordi dette dreier seg om tolkning av en regel som det har vært politisk uenighet om også tidligere, da kanskje i andre retninger. Men det viser altså at loven gir godt rom for tolkning, og den strenge fortolkningen som departementet nå legger til grunn, må jeg si at jeg er uenig i.

Det er interessant at Kommunalbanken har dispensasjon, og hvis det ikke er adgang for Eksportfinans og

Kommunekreditt til å få dispensasjon, så er den logiske konsekvensen den at Kommunalbanken heller ikke kan få dispensasjon. Jeg regner da med at staten snart vil selge seg ned i 10 pst. i Kommunalbanken så snart den blir gjort om til et aksjeselskap, og søke å finne private eiere eller andre eiere til de resterende 90 pst. Det er en logisk konsekvens av finansministerens redegjørelse. Det virker kanskje litt pussig, men jeg tror det viser at vurderingene går i gal retning.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9. (Votering, se side 1444)

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 10 og 11 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

S a k n r 1 0

Innstilling fra finanskomiteen om fullmakt til å ta opp innanlandske og utanlandske statslån
(Innst. S. nr. 65 (1998-99), jf. St.prp. nr. 13 (1998-99))

S a k n r . 1 1

Innstilling frå finanskomiteen om ny saldering av statsbudsjettet medrekna folketrygda 1998
(Innst. S. nr. 74 (1998-99), jf. St.prp. nr. 30 (1998-99))

Lars Gunnar Lie (KrF) (leiar for komiteen og ordfører for sak nr. 11): Eg har nokre få merknader til sak nr. 11.

Det er lite å leggja til i høve til denne innstillinga, då det stort sett er ein samla komite som står bak Regjeringa sine framlegg. Når eg likevel ber om ordet, er det for å gjera ei retting i innstillinga. Ved ein inkurie er det gjort framlegg om å endra nokre mindre avgifter i nysalderinga av statsbudsjettet medrekna folketrygda for 1998. Det er ikkje grunnlag for å endra desse avgiftene, og derfor bør følgjande framlegg til vedtak i innstillinga takast ut: kap. 5527 post 73 Vinmonopolavgiften m.m., kap. 5545 post 71 Miljøavgift, plantevernmidler, kap. 5571 post 70 Totalisatoravgift og kap. 5577 post 70 Avgift til staten av apotekenes omsetning. Samla sett medfører dette at inntektene på statsbudsjettet vert reduserte med 24,5 mill. kr. Attendeføring frå Statens petroleumsfond under kap. 5800 må derfor aukast tilsvarande. Nytt framlegg til løyingsvedtak vert då:

«Kap. 5800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800):	
50	Overføring fra fondet, n e d s e t t e s med	1 201 300 000
	fra kr 18 260 300 000	
	til kr 17 059 000 000»	

Med disse endringane vil eg tilrå innstillinga.

Presidenten: Presidenten vil ta hensyn til disse korleksjonene under voteringen.

Hill-Marta Solberg (A) (ordfører for sak nr. 10): Jeg finner ikke noen grunn til å gi noen spesielle kommentarer til sak nr. 10, den er for så vidt grei slik den foreligger. Det gjelder i hovedsak også sak nr. 11, så den bør heller ikke være grunnlag for noen stor debatt her. Jeg bare viser til at Arbeiderpartiet i sine merknader under sak nr. 11 når det gjelder nysalderingen, peker på behovet for å legge opp til en økonomisk politikk som har et langsiktig perspektiv, og som på den måten også kan skape stabilitet.

Det har vært betydelig uro omkring norsk pengepolitikk den senere tid, en pengepolitikk som faktisk et bredt flertall i Stortinget har stått bak. Flertallet i Stortinget har i løpet av de aller siste dagene også uttrykt sin klare støtte til den penge- og valutapolitikk som føres. Det er da med en viss undring vi har fulgt de siste dagers presse-diskusjon mellom finansministeren og sentralbanksjefen om hvordan gjeldende valutaforskrift skal forstås. Det er i seg selv en merkverdig situasjon at finansministeren og sentralbanksjefen kommuniserer gjennom media, og det i en tid da det rundt oss er betydelig uro, betydelig usikkerhet – og det i seg selv er et problem for tilliten til norsk økonomi.

Nå er det siste dag Stortinget er samlet før jul, og jeg syns det er naturlig å oppfordre finansministeren til overfor Stortinget i dag å forsøke å bringe klarhet i den uklarhet som er skapt gjennom de siste dagers mediedebatt mellom finansministeren og sentralbanksjefen. Jeg vil gjerne stille dette spørsmålet til finansministeren: Er det slik, som det er skapt et inntrykk av gjennom de siste dagene, at finansministeren i Finansdepartementet og Norges Bank har ulike oppfatninger av vår valutaforskrift? Jeg har ikke noe behov for at finansministeren i Stortinget skal tolke valutaforskriften, men det er viktig for Stortinget å vite at de som utøver pengepolitikken, har en lik forståelse av de forskriftene som faktisk ligger til grunn. Det er viktig for Stortinget, syns jeg, å få klarhet i om det er riktig, slik det fremgår av media, at finansminister Restad mener at Norges Bank tolker gjeldende valutaforskrift totalt feil, slik det var uttrykt.

Til slutt. Syns finansministeren at en slik debatt mellom finansministeren og sentralbanksjefen i media bidrar til å styrke tilliten til norsk pengepolitikk?

Per-Kristian Foss (H): Sak nr. 11 dreier seg altså om ny saldering av budsjettet for inneværende år, 1998. 1998 har vært et år preget av ganske betydelig uro, ikke minst i penge- og valutamarkedet, hvor markedet har vært i utakt med politiske myndigheters oppfatning. Det er sjelden at en finansminister i et land går ut og forteller at markedet tar feil og markedet svarer tilbake med å si at vi bekrefter vår oppfatning. Finansministerens oppfatning av norsk økonomi stemmer ikke med markedets oppfatning. Det er nok til å leve med. Det som er verre, er at tolkningen av den pengepolitikk som det er bred tilslutning til i Stortinget, vanskelig gjøres av aktørene selv, og da snakker jeg ikke om markedet. Det er slik at hver gang statsministeren eller finansministeren er ute og skal fortelle hva norsk valutapolitikk og norsk pengepolitikk

egentlig er, forstår markedet mindre og mindre. Det kan selvfølgelig skyldes markedet, men i det lange løp tror jeg det er en vanskelig jobb å overtale markedet, særlig når man selv bringer økt klarhet til torgs.

De som sitter mellom markedet og de politiske aktører, er gjerne pressen, og det kan selvfølgelig også tenkes at en samlet presse tar feil, det skal man heller ikke utelukke. Jeg antar at finansministeren nå vil si at det gjør en samlet norsk presse, for kommentarene om finansministerens og statsministerens uttalelser i går og også de som ble gitt dagen før, gir et temmelig entydig inntrykk, nemlig at finansministeren og sentralbanksjefen har ulik tolkning av valutaforskriften.

Jeg vil gjerne benytte denne anledningen til, i likhet med foregående taler, å be finansministeren om en klargjøring. Jeg skal stille to konkrete spørsmål. Hvorfor vil ikke statsministeren og finansministeren – jeg sikter da til uttalelsen som ble gitt i tilknytning til konferansen med arbeidslivets organisasjoner i går – nå tallfeste utgangsleiet for den norske krone i forhold til ecu-indeksen, slik statsministeren gjorde offentlig så sent som i oktober i år? Er dette en ny holdning og en ny politikk fra Regjeringens side?

Jeg har også lyst til å sitere følgende fra en avis-kommentar i dag, som ender opp som et spørsmål:

«Hvordan skal vi forstå det, når sentralbanksjefen kl. 11.00 forteller at utgangsleiet for den norske kronen ligger mellom 103 og 105 målt mot ecu-indeksen, mens Restad noen timer senere hardnakket hevder at utgangsleiet er langt bredere.»

«Det er «totalt feil» å forstå retningslinjene for pengepolitikken, slik Norges Bank gjør», er finansministerens uttalelse ifølge avisen. Spørsmålet mitt blir da: Er det mulig fra talerstolen å få bekreftet – eller avkreftet – om det er uenighet, og i så fall hva den består i?

Jeg må bare legge til en kommentar til slutt: Jeg synes det er uakseptabelt at denne type spørsmål gjøres til gjenstand for avispolemik. Egentlig burde det vært unødvendig å ta det opp i Stortinget, men tatt i betraktning den klarhet som nå er skapt, synes jeg at finansministeren bør benytte denne siste anledning – formodentlig – i år til å gjøre det ytterligere klart hva som er den norske regjeringens valtuapolitikk på en måte som også kan bli forstått av aktører utenfor denne salen.

Statsråd Gudmund Restad: Regjeringens syn på pengepolitikken ble grundig presentert i revidert nasjonalbudsjett. Jeg henviser derfor til det for dem som ønsker å lese i detalj om hva som er Regjeringens syn på pengepolitikken.

Det er riktig, som påpekt av både Hill-Marta Solberg og Per-Kristian Foss, at det i den senere tid har vært stor medieoppmerksomhet om pengepolitikken, og at det senest i går var et oppslag i Dagens Næringsliv om at det angivelig skulle være uenighet mellom sentralbanksjefen og meg om retningslinjene for pengepolitikken.

Det er ingen slik uenighet, og oppslaget får dermed stå for Dagens Næringslivs regning. Og de som har lest

Dagens Næringsliv grundig, vil selvfølgelig ha oppdaget at finansministeren aldri har sagt at sentralbanksjefen tar feil. Det er en utlegning fra avisens side. Utover det vil jeg ikke kommentere det som står, verken i Dagens Næringsliv eller i andre aviser, for det tjener ikke saken. Jeg er enig med Per-Kristian Foss i at en offentlig debatt om pengepolitikken er bare skadelig. Så det vil jeg ikke bidra til.

Og for å klargjøre: I valutaforskriften er det ikke fastsatt noen sentralkurs med svingningsmarginer og med tilhørende plikt for Norges Bank til å intervensere i valutamarkedet, slik vi hadde det under fastkursregimet som gjaldt fram til 10. desember 1992. I forskriften legges det derfor opp til fleksibilitet i utøvelsen av pengepolitikken. Men valutaforskriften pålegger Norges Bank å holde kronkursen stabil mot europeiske valutaer. Rentenivået må dessuten tilpasses slik at en unngår vedvarende og omfattende intervensjoner. Samtidig er det begrenset hvor sterke virkemidler i form av rentendringer og kjøp og salg av valuta banken kan benytte for å holde kronkursen stabil. Det følger av dette at dersom presset på kronkursen skulle bli særlig sterkt i den ene eller den andre retningen, skal banken la kronkursen endre seg på kort sikt, men innrette bruken av virkemidlene med sikte på at kursen bringes tilbake til utgangsleiet – etter hvert, som det heter i forskriften. Forskriften tar på denne måten høyde for at valutakursen kan avvike fra utgangsleiet, slik situasjonen bl.a. har vært nå i den senere tid, og slik den også var i begynnelsen av 1997. I forskriften heter det at

«Norges Banks løpende utøvelse av pengepolitikken skal rettes inn mot stabilitet i kronens verdi målt mot europeiske valutaer, med utgangspunkt i kursleiet siden kronen begynte å flyte 10. desember 1992.»

Utgangsleiet for kronkursen er således ikke tallfestet i forskriften. Norges Bank utøver pengepolitikken på dette grunnlaget. Det tilligger Norges Bank å fastsette signalrente som ledd i bankens pengepolitiske virkemiddelbruk. La meg også si at det er vedtatt i statsbudsjettet, og en pengepolitikk rettet inn mot stabil valutakurs gir et grunnlag for moderate inntektsoppgjør neste år. På den måten legges det også til rette for en normalisering av kronkursen og en lavere rente. Regjeringen legger stor vekt på kontinuitet i pengepolitikken. Det pengepolitiske regimet ligger fast og er en viktig del av grunnlaget for det inntektspolitiske samarbeidet.

Det var vel det jeg føler jeg burde si – jeg tror ikke jeg har hoppet over noen av de spørsmålene som var stilt av de to representantene.

Siv Jensen (Frp): Jeg forstår at finansministeren ønsker å skape ro og tillit knyttet til norsk pengepolitikk, men det er altså slik at de siste dagers uttalelser på ingen måte har bidratt til det.

Det er velkjent at Fremskrittspartiet er uenig i dagens pengepolitikk, men ikke desto mindre er det når finansministeren og jeg for seg også sentralbanksjefen uttaler seg om disse spørsmål, av overveldende betydning at de er klare, konsise og i samsvar med hverandre. Det har jeg ikke oppfattet har vært tilfellet i de siste dagene.

Jeg registrerte at finansministeren sa at det ikke hersket noen uenighet mellom ham og sentralbanksjefen, og at man, hvis man leste avisen grundig, ville oppfatte at uenigheten ikke var der. Ja, jeg har lest Dagens Næringsliv svært grundig – både i går og i dag – og har ikke klart å konstatere at det som står der, skulle skape grunnlag for at det er enighet mellom finansministeren og sentralbanksjefen i dette spørsmålet.

Så sier finansministeren at valutaforskriften ikke tallfester utgangsleiet for den norske kronen. Nei, det er rett. Men den *tidfester* i forhold til utgangspunktet for når kronekursen skulle ligge mest mulig stabil i forhold til ecu. Og hvis den tidfester, ja, da vil den antakeligvis også tallfeste utgangsleiet samtidig.

Det jeg har behov for å spørre finansministeren om, er: Er det slik at det er Norges Bank som nå utøver praktiseringen av valutaforskriften og norsk pengepolitikk, eller er det Finansdepartementet som gjør det – eller er det en blanding av Finansdepartementet og Norges Bank, litt avhengig av når departementet finner grunn til å blande seg inn i dette spørsmålet?

Statsråden sa at valutaforskriften åpner for at man skal la krona kunne flyte fritt på kort sikt. Det andre spørsmålet mitt er da: Hva er kort sikt? Nå har krona såkalt flytt i relativt mange uker, og det eneste resultatet vi har sett av det, er at rentene har forblitt høye, og at kronekursen har svekket seg ytterligere i forhold til det man åpenbart anser som et naturlig leie for den norske kronen i henhold til denne stabiliteten. Så hvis «kort sikt» er begrepet man her benytter, ville det være interessant å få vite hvilken avgrensning man mener at dette aspektet har. Men det viktigste spørsmålet jeg ville ha svar på, var det første, nemlig: Hvem er det som nå utøver norsk pengepolitikk? Og skal Stortinget og markedet lytte til det sentralbanksjefen sier, eller til det finansministeren sier om dette spørsmålet?

Per-Kristian Foss (H): Finansministeren uttalte at enhver offentlig debatt om penge- og valutapolitikken er skadelig. Jeg vil nok ikke gå fullt så langt, men jeg er enig i at det kan være skadelig for enkelte typer aktører iallfall å drive en debatt om dette som øker uklarheten. Men jeg må få lov til å minne om at det var altså ikke representanter i Stortinget som startet med å uttale seg på en måte som gav grunnlag for en betydelig avisdebatt, det var det finansministeren selv som gjorde, gjengitt i Dagens Næringsliv i går.

Når først saken er brakt opp, mener jeg det også er vår plikt å bidra til å søke en mulig klarhet. For meg synes det som om det fortsatt er en betydelig uenighet når man leser sentralbanksjefens uttalelser og hører finansministeren. Og det dreier seg om følgende: Finansministeren sier at retningslinjene omtalt i bl.a. revidert nasjonalbudsjett ikke definerer et så smalt utgangsleie som 103-105. Samtidig er det klart at det er Norges Banks rettighet å tolke de retningslinjer som foreligger. Norges Bank tolker retningslinjene slik at utgangsleiet er 103-105, og at kronen en eller annen gang skal tilbake dit. Det er to versjoner. Det er ikke én versjon – det er to versjoner.

Jeg vil ikke blande meg borti en debatt om hva som er rett eller galt – det synes jeg i og for seg ikke er Stortingets jobb i denne sammenheng – men jeg konstaterer at vi fortsatt ikke har fått den nødvendige avklaring når det gjelder disse to tolkninger. Det er mulig at jeg er dårlig til å forstå, men jeg konstaterer at samtlige såkalte markedsaktører, økonomer, som altså har ulik oppfatning, slik f.eks. Høyre og Fremskrittspartiet har, om valutapolitikken som sådan, på tross av ulikt ståsted er enige om én ting, nemlig at de ikke skjønner hva finansministeren sier om valutapolitikk. Samtlige av dem som er gjengitt både i Finansavisen, Dagens Næringsliv og i Aftenposten i dag, har denne oppfatning. Og da tror jeg finansministeren har et problem. Det er mulig man kan si at markedet også har det, men det er tross alt markedet som da avgjør. Og hvis man ikke kan klare å fremstille dette så klart at aktørene forstår det – hvis det fortsatt står igjen et inntrykk av at Norges Bank og finansministeren har to ulike versjoner av hva som er utgangsleiet, eller friheten til å definere utgangsleiet – har Norge også et problem, og jeg hadde håpet at finansministeren benyttet denne anledning til å rydde uklarheten til side.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg tar til etterretning at Restad i sitt svar her stadfestet at det ikke er noen uenighet mellom finansministeren og sentralbanksjefen om hvordan valutapolitikken skal forstås, og hvordan forskriftene skal tolkes. Ikke desto mindre er det kommet uttalelser de senere dagene som tyder på det motsatte. Men når finansministeren bruker den anledning han her har – som han er oppfordret til – til å bringe klarhet i dette, må vi legge til grunn at det som finansministeren understreker i Stortinget, også er det som er gjeldende. Likevel gjenstår det et betydelig problem når uttalelser gitt til pressen og uttalelser som, slik jeg forstår, ikke er trukket tilbake, tyder på noe annet.

Til slutt vil jeg understreke at jeg helt og fullt deler den oppfatningen som både finansministeren og flere her har gitt uttrykk for, at det i det hele tatt er lite tjenlig for vår situasjon med en løpende debatt om vår valutapolitikk. Arbeiderpartiet har også forsøkt å etterleve det og har ikke vært en aktør i den diskusjonen som har pågått, verken de senere dagene eller tidligere. Men jeg benytter også gjerne den anledningen jeg har akkurat her og nå til på vegne av Arbeiderpartiet å slå fast og konstatere at vi mener det er riktig å stå på den politikk som føres. Vi mener det er riktig ikke minst i urolige og turbulente tider å ha ro og ha is i magen, som det heter, for å stå gjennom vindkastene. Det tror vi tjener norsk økonomi, og det uttrykker vi gjerne vår fulle støtte til.

Lars Gunnar Lie (KrF): Eg meiner statsråden med det innlegget han hadde, har klargjort at det ikkje er noka usemje mellom sentralbanksjefen og finansministeren i forståinga av valutaforskrifta som Noregs Bank skal styra etter.

For å vera på den sikre sida har eg lyst til å sitera korleis den lyder:

«Norges Banks løpende utøvelse av pengepolitikken skal rettes inn mot stabilitet i kronens verdi målt mot europeiske valutaer, med utgangspunkt i kursleiet etter at kronen begynte å flyte 10. desember 1992.»

Med andre ord: Penge- og valutapolitikken ligg fast og skal styrast av Noregs Bank etter dei retningslinene som er gjevne, og som eg her har sitert, dvs. valutafor-skrifta frå 1994. Det er eit breitt fleirtal i Stortinget – Arbeidarpartiet, Høgre og sentrumspartia – som har gjeve uttrykk for støtte til dette gjennom finansinnstillingane, både i revidert i fjor, i revidert i vår og no seinast i den siste finansinnstillinga.

Det er også viktig for oss som stortingsrepresentantar å medverka til å skapa den ro omkring valutapolitikken som er naudsynt av omsyn til landet.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg tror jeg vil kommentere innleggene i motsatt rekkefølge av det de ble holdt.

Jeg skal ikke gi for mye ros til komiteens leder, for han skal selvfølgelig stille opp, og det gjør han alltid, så det er dermed sagt. Det skulle nå bare mangle, for vi er fullstendig enige om den pengepolitikken som skal føres.

La meg også si at jeg verdsetter Hill-Marta Solbergs innlegg. Det er et godt bidrag til å skape den ro som jeg går ut fra at de fleste av oss ønsker omkring pengepolitikken.

Nå er det ikke så mye presse til stede her, men den er så vidt representert, så derfor må jeg regne med at også det som sies av oss alle her og nå, kan bli omtalt i mediene. Man vet jo hvor lite som skal til før man får i gang en offentlig debatt. Jeg viser bare til at Per-Kristian Foss for ikke mange dager siden kom til å uttale seg på en måte som gjorde at han deretter måtte ut i Dagens Næringsliv for å presisere hva han egentlig hadde ment. Det er ikke lett å bli forstått på den måten man ønsker.

Jeg har vel ikke så mye mer å si enn det jeg sa i mitt forrige innlegg, som for øvrig var mer eller mindre ord for ord nøyaktig det samme som jeg sa til et stort pressekorps på Thorbjørnrud i går, men som allikevel tydeligvis ikke er blitt forstått, ut fra oppslagene i mediene i dag. Da får man vurdere om det jeg har sagt her, som altså er det samme som ble sagt på Thorbjørnrud i går, er av en slik art at det gir grunnlag for stor misforståelse.

Jeg viser igjen til at valutafor-skriften ikke inneholder noen tallfesting av utgangsleie. Jeg siterte, og komiteens leder siterte enda mer grundig, valutafor-skriften på det aktuelle området. Det er den forskrift som sentralbanken forvalter pengepolitikken med utgangspunkt i. Det er selvsagt riktig at det er sentralbanken som må definere hvordan denne forskriften er å forstå, og utøve pengepolitikken ut fra det.

Så var det vel et par spørsmål som Siv Jensen stilte, som jeg ikke har besvart, bl.a.: Hvor lenge skal man akseptere at kronen er utenfor utgangsleiet? Det er det heller ikke noe definert svar på. Nå har den vært ca. fire måneder utenfor leiet. I 1997 var den vel omtrent dobbelt så lenge utenfor leiet, men den kom tilbake igjen. Utover det vil jeg ikke definere hva som er en akseptabel perio-

de, hvor lenge kronen kan få lov til å svinge seg utenfor utgangsleiet før den må tilbake igjen.

Så er det riktig som Siv Jensen innledet med, at finansministeren ønsker å skape ro om pengepolitikken. Det synes jeg også andre politikere burde ønske, å bidra til at det skapes ro om pengepolitikken, uavhengig av hva man måtte mene om den. Det vil vi alle sammen, ikke minst landet, tjene på.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 10 og 11.

(Votering, se side 1444)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte

presidenten: Da er vi klar for votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 52 (1997-98) - Om Sametingets virksomhet 1997 - vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Ågot Valle på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 14. desember 1998:

«Stortinget ber Regjeringen legge til grunn at tjenestetiden for sivile vernepliktige ikke skal kunne forlenges som følge av en eventuell økning i antallet fritakssøknader.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 5 stemmer ikke bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Det votes over forslag fra stortingsrepresentant Tore Nordtun på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon med nødvendige lovforslag for å oppheve den særskilte rederiskatteordningen med virkning fra og med inntektsåret 1998.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 58 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.14.17)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om de nødvendige lovendringer for å gjennomføre reduksjon i boligskatten slik at denne fjernes i løpet av 4 år.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 69 mot 32 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 11.14.48)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen, på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

«Stortinget ber Regjeringen endre forskrift av 13. februar 1992 nr. 88 om avgrensning m.v. vedrørende kretsen av sjømenn som skal ha fradrag i inntekten etter skatteloven § 44 syttende ledd, slik at redningskøyter tilhørende Norsk Selskab til Skibbrudnes Redning skal anses som skip i fart selv om fartøyet måler under 100 brutto registertonn.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 70 mot 32 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 11.15.35)

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Det voteres over forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å gjennomføre ektefelle-delt beskatning, slik at ektefellers samlede inntekter deles i to like deler og beskattes i klasse 1.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 87 mot 15 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 11.16.10)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

«Stortinget ber Finansdepartementet fastsette grensen for skattlegging av ansattes opsjoner ved tildeling

til 600 000 kroner. Videre ber Stortinget Regjeringen evaluere ordningen med tanke på forenkling.»

Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Forslaget bifaltes med 56 mot 43 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 11.16.45)

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 3. desember 1998:

«Stortinget ber Regjeringen legge fram for Stortinget et forslag til hvordan fradragsordningen for fagforeningskontingent fra år 2000 kan omgjøres til en mer generell ordning som også omfatter kontingent/bidrag til andre frivillige organisasjoner.»

Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har varslet at de vil stemme imot.

Votering:

Forslaget bifaltes med 59 mot 43 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 11.17.29)

Votering i sak nr. 9

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 55 (1997-98) Kredittmeldinga 1997 - vert å leggje ved protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 10

Komiteen hadde innstillet:

I.

Finansdepartementet får fullmakt til å ta opp nye, langsiktige innanlandske statslån til eit beløp av 50 000 mill. kroner i 1999.

II.

Finansdepartementet si fullmakt til å ha utestående kortsiktige marknadslån blir halden uendra på 150 000 mill. kroner.

III.

Finansdepartementet si fullmakt til å ha utestående andre kortsiktige lån blir halden uendra på 90 000 mill. kroner.

IV.

Finansdepartementet får fullmakt til å ta opp nye lån i utlandet i 1999 til eit beløp motsvarande 10 000 mill.

kroner utrekna på grunnlag av valutakursane pr.
30. september 1998.

Votering i sak nr. 11

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det vil først bli votert over I - med unntak av kap. 1618 – II, III, IV, og V.

Komiteen hadde innstillet:

v e d t a k :

På statsbudsjettet medregnet folketrygden for 1998 gjøres følgende endringer:

I.

Kap. 21	Statsrådet (jf. kap. 3021):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 66 650 000 til kr 69 001 000	kr	2 351 000
Kap. 116	Deltaking i internasjonale organisasjoner:		
	70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner, n e d s e t t e s med fra kr 197 824 000 til kr 171 824 000	kr	26 000 000
	71 Tilskudd til internasjonale økonomiske organisasjoner, f o r h ø y e s med fra kr 528 094 000 til kr 548 094 000	kr	20 000 000
Kap. 157	Næringsutvikling og økonomisk utvikling (jf. kap. 3157):		
	74 Tilskudd til parallellfinansiering, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med fra kr 257 000 000 til kr 237 000 000	kr	20 000 000
Kap. 195	Tiltak for flyktninger i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):		
	21 Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 230 200 000 til kr 250 200 000	kr	20 000 000
Kap. 1602	Kredittilsynet (jf. kap. 4602):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 80 450 000 til kr 82 350 000	kr	1 900 000
Kap. 1620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620):		
	21 Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med fra kr 63 200 000 til kr 80 200 000	kr	17 000 000
	22 Folke- og bolig telling i år 2000, n e d s e t t e s med fra kr 9 800 000 til kr 8 800 000	kr	1 000 000
Kap. 1650	Innenlandsk statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606):		
	89 Renter og provisjon m.m., <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med fra kr 15 571 000 000 til kr 16 307 000 000	kr	736 000 000
Kap. 1651	Innenlandsk statsgjeld, avdrag:		
	90 Avdrag, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med fra kr 3 251 000 000 til kr 23 234 000 000	kr	19 983 000 000
Kap. 1652	Statens grunnkjøpsobligasjoner, avdrag og innløsning (jf. kap. 1650 post 89, kap. 5331 og kap. 5606):		
	90 Avdrag og innløsning, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 100 000 000 til kr 90 000 000	kr	10 000 000
Kap. 1660	Utenlandsk statsgjeld, renter m.m.:		
	88 Renter, provisjon m.m., <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 1 406 000 000 til kr 1 396 000 000	kr	10 000 000
Kap. 1661	Utenlandsk statsgjeld, avdrag:		
	92 Avdrag, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med fra kr 16 206 000 000 til kr 15 430 000 000	kr	776 000 000
Kap. 2309	Tilfeldige utgifter:		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med fra kr 6 541 731 000 til kr 49 658 000	kr	6 492 073 000
Kap. 2315	Lønnsreguleringer for offentlige tjenestemenn:		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med fra kr 138 514 000 til kr 0	kr	138 514 000

Kap. 2800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800):		
	50 Overføring til fondet, n e d s e t t e s med fra kr 87 151 000 000 til kr 45 731 016 000	kr	41 419 984 000
Kap. 4620	Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620):		
	2 Spesialoppdrag, f o r h ø y e s med fra kr 63 200 000 til kr 80 200 000	kr	17 000 000
Kap. 5309	Tilfeldige inntekter:		
	29 Ymse, f o r h ø y e s med fra kr 49 774 000 til kr 100 254 000	kr	50 480 000
Kap. 5331	Statens grunnkjøpslån (jf. kap. 1650 post 89, kap. 1652 og kap. 5606):		
	90 Avdrag fra Norges Kommunalbank, n e d s e t t e s med fra kr 20 000 000 til kr 5 000 000	kr	15 000 000
Kap. 5341	Avdrag på utestående fordringer:		
	91 Alminnelige fordringer, f o r h ø y e s med fra kr 30 280 000 til kr 30 529 000	kr	249 000
Kap. 5350	Tilbakeføring av midler fra Statens Banksikringsfond:		
	50 Overføring, n e d s e t t e s med fra kr 3 366 972 000 til kr 0	kr	3 366 972 000
	51 (NY) Overført utbytte og renter m.v., bevilges med	kr	382 000 000
Kap. 5351	Overføring fra Norges Bank:		
	70 Overføring, n e d s e t t e s med fra kr 3 811 000 000 til kr 3 810 984 000	kr	16 000
Kap. 5501	Skatter på formue og inntekt:		
	70 Toppskatt m.v., f o r h ø y e s med fra kr 2 352 000 000 til kr 13 500 000 000	kr	11 148 000 000
	71 Toppskatt, n e d s e t t e s med fra kr 10 995 000 000 til kr 0	kr	10 995 000 000
	72 Fellesskatt, f o r h ø y e s med fra kr 62 263 000 000 til kr 66 000 000 000	kr	3 737 000 000
Kap. 5506	Avgift av arv og gaver:		
	70 Avgift, n e d s e t t e s med fra kr 1 300 000 000 til kr 1 100 000 000	kr	200 000 000
Kap. 5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum:		
	71 Ordinær skatt på formue og inntekt, n e d s e t t e s med fra kr 14 500 000 000 til kr 9 100 000 000	kr	5 400 000 000
	72 Særskatt på oljeinntekter, n e d s e t t e s med fra kr 19 500 000 000 til kr 11 000 000 000	kr	8 500 000 000
	73 Produksjonsavgift, n e d s e t t e s med fra kr 5 300 000 000 til kr 4 000 000 000	kr	1 300 000 000
	74 Arealavgift m.v., n e d s e t t e s med fra kr 500 000 000 til kr 350 000 000	kr	150 000 000
Kap. 5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental- sokkelen:		
	70 Avgift, f o r h ø y e s med fra kr 3 100 000 000 til kr 3 200 000 000	kr	100 000 000
Kap. 5511	Tollinntekter:		
	70 Toll, n e d s e t t e s med fra kr 2 615 000 000 til kr 2 442 000 000	kr	173 000 000
	71 Auksjonsinntekter fra tollkvoter, f o r h ø y e s med fra kr 2 600 000 til kr 5 000 000	kr	2 400 000
Kap. 5521	Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.:		
	70 Avgift, f o r h ø y e s med fra kr 106 100 000 000 til kr 110 000 000 000	kr	3 900 000 000
Kap. 5526	Avgift på alkohol:		
	71 Produktavgift på brennevin, vin m.m., n e d s e t t e s med fra kr 4 650 000 000 til kr 4 475 000 000	kr	175 000 000

	72	Produktavgift på øl, n e d s e t t e s med fra kr 3 550 000 000 til kr 3 440 000 000	kr	110 000 000
	73	Emballasjeavgift på brennevin, vin m.m., f o r h ø y e s med fra kr 64 000 000 til kr 71 000 000	kr	7 000 000
	74	Emballasjeavgift på øl, n e d s e t t e s med fra kr 16 000 000 til kr 15 000 000	kr	1 000 000
	75	Grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer, f o r h ø y e s med fra kr 175 000 000 til kr 185 000 000	kr	10 000 000
Kap. 5527		Vinmonopolavgiften m.m.:		
	72	Avgift på salgs- og skjenkerettigheter, f o r h ø y e s med fra kr 300 000 til kr 500 000	kr	200 000
	73	Vinmonopolavgiften, f o r h ø y e s med fra kr 21 700 000 til kr 27 200 000	kr	5 500 000
Kap. 5531		Avgift på tobakkvarer:		
	70	Avgift, n e d s e t t e s med fra kr 6 927 000 000 til kr 6 750 000 000	kr	177 000 000
Kap. 5536		Avgift på motorvogner m.m.:		
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m., f o r h ø y e s med fra kr 9 650 000 000 til kr 10 100 000 000	kr	450 000 000
	72	Årsavgift, f o r h ø y e s med fra kr 4 130 000 000 til kr 4 260 000 000	kr	130 000 000
	73	Vektårsavgift, n e d s e t t e s med fra kr 215 000 000 til kr 214 000 000	kr	1 000 000
	75	Omregistreringsavgift, f o r h ø y e s med fra kr 1 395 000 000 til kr 1 400 000 000	kr	5 000 000
	76	Avgift på bensin, n e d s e t t e s med fra kr 11 650 000 000 til kr 11 300 000 000	kr	350 000 000
	77	Avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift), f o r h ø y e s med fra kr 3 642 000 000 til kr 3 830 000 000	kr	188 000 000
Kap. 5537		Avgifter på båter m.v.:		
	71	Avgift på båtmotorer, f o r h ø y e s med fra kr 90 000 000 til kr 110 000 000	kr	20 000 000
Kap. 5541		Avgift på elektrisk kraft:		
	70	Forbruksavgift, n e d s e t t e s med fra kr 3 515 000 000 til kr 3 300 000 000	kr	215 000 000
Kap. 5542		Avgift på mineralolje m.v.:		
	70	Avgift på mineralolje, n e d s e t t e s med fra kr 1 895 000 000 til kr 1 665 000 000	kr	230 000 000
	71	Avgift på smøreolje, n e d s e t t e s med fra kr 72 000 000 til kr 68 000 000	kr	4 000 000
Kap. 5544		Avgift på kull og koks:		
	70	Avgift, n e d s e t t e s med fra kr 13 000 000 til kr 8 000 000	kr	5 000 000
Kap. 5545		Miljøavgifter i landbruket:		
	71	Miljøavgift, plantevernmidler, f o r h ø y e s med fra kr 26 000 000 til kr 45 000 000	kr	19 000 000
Kap. 5555		Sjokolade- og sukkervareavgift:		
	70	Avgift, f o r h ø y e s med fra kr 797 000 000 til kr 808 000 000	kr	11 000 000
Kap. 5556		Avgift på kullsyreholdige alkoholfrie drikkevarer m.m.:		
	70	Produktavgift, f o r h ø y e s med fra kr 850 000 000 til kr 875 000 000	kr	25 000 000
	71	Emballasjeavgift, n e d s e t t e s med fra kr 13 000 000 til kr 11 000 000	kr	2 000 000

Kap. 5557	Avgift på sukker:		
	70 Avgift, n e d s e t t e s med	kr	45 000 000
	fra kr 245 000 000 til kr 200 000 000		
Kap. 5558	Avgift på kullsyrefrie alkoholfrie drikkevarer m.m.:		
	70 Produktavgift, n e d s e t t e s med	kr	4 000 000
	fra kr 34 000 000 til kr 30 000 000		
	71 Emballasjeavgift, f o r h ø y e s med	kr	3 000 000
	fra kr 36 000 000 til kr 39 000 000		
Kap. 5565	Dokumentavgift:		
	70 Avgift, f o r h ø y e s med	kr	390 000 000
	fra kr 2 110 000 000 til kr 2 500 000 000		
Kap. 5571	Totalisatoravgift:		
	70 Avgift, n e d s e t t e s med	kr	5 000 000
	fra kr 67 000 000 til kr 62 000 000		
Kap. 5577	Avgift til staten av apotekenes omsetning (jf. kap. 1507 og 751):		
	70 Avgift, f o r h ø y e s med	kr	5 000 000
	fra kr 82 500 000 til kr 87 500 000		
Kap. 5578	Avgift på farmasøytiske spesialpreparater (jf. kap. 750):		
	71 Kontrollavgift, f o r h ø y e s med	kr	2 900 000
	fra kr 22 330 000 til kr 25 230 000		
Kap. 5580	Avgift på flyging av passasjerer:		
	72 Avgift, f o r h ø y e s med	kr	22 000 000
	fra kr 909 500 000 til kr 931 500 000		
Kap. 5581	Avgift på utstyr for opptak og/eller gjengivelse av lyd eller bilder m.v.:		
	70 Avgift på kassetter, f o r h ø y e s med	kr	4 000 000
	fra kr 38 000 000 til kr 42 000 000		
	72 Avgift på radio- og fjernsynsmateriell m.v., n e d s e t t e s med	kr	40 000 000
	fra kr 330 000 000 til kr 290 000 000		
Kap. 5583	Særskilte avgifter m.v. i telesektoren:		
	70 Inntekter fra frekvenser, f o r h ø y e s med	kr	10 000 000
	fra kr 32 000 000 til kr 42 000 000		
Kap. 5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:		
	81 Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta, f o r h ø y e s med	kr	3 000 000
	fra kr 2 000 000 til kr 5 000 000		
	82 Av innenlandske verdipapirer, f o r h ø y e s med	kr	27 000
	fra kr 100 000 til kr 127 000		
	83 Av alminnelige fordringer, n e d s e t t e s med	kr	150 000 000
	fra kr 350 000 000 til kr 200 000 000		
	84 Av driftskreditt til statsbedrifter, n e d s e t t e s med	kr	600 000
	fra kr 600 000 til kr 0		
	86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank, n e d s e t t e s med	kr	435 589 000
	fra kr 4 085 589 000 til kr 3 650 000 000		
Kap. 5606	Renter fra Norges Kommunalbank av grunnkjøpslån (jf. kap. 1650 post 89, kap. 1652 og kap. 5331):		
	80 Renter, n e d s e t t e s med	kr	3 000 000
	fra kr 4 000 000 til kr 1 000 000		
Kap. 5609	Renter av lån i selskaper under Landbruksdepartementet:		
	90 Statkorn Holding A/S, n e d s e t t e s med	kr	200 000 000
	fra kr 200 000 000 til kr 0		
Kap. 5700	Folketrygdens inntekter:		
	71 Trygdeavgift, f o r h ø y e s med	kr	1 555 000 000
	fra kr 43 745 000 000 til kr 45 300 000 000		
	72 Arbeidsgiveravgift, f o r h ø y e s med	kr	1 725 000 000
	fra kr 59 275 000 000 til kr 61 000 000 000		
Kap. 5800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800):		
	50 Overføring fra fondet, n e d s e t t e s med	kr	1 225 800 000
	fra kr 18 260 300 000 til kr 17 034 500 000		

Kap. 5999	Statslånemidler:		
90	Lån, f o r h ø y e s med	kr	20 660 000 000
	fra kr 26 098 000 000 til kr 46 758 000 000		

II.

Stortinget samtykker i at folketrygdens finansieringsbehov for 1998 dekkes ved statstilskudd.

III.

Stortinget samtykket i at en uoppklart differanse i tidligere års statsregnskap på kr 28 287 635,57 mellom faktisk innbetalt avgift og det som er registrert som inntekt under kap. 5536 Avgift på motorvogner m.m. rettes i det sentrale statsregnskapet ved postering over konto for forskyvinger i balansen i statsregnskapet for 1998.

IV.

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet får fullmakt til å avskrive og ettergi fordringer til bl.a. fylkeskommuner, selvbetalende pasienter og trygdekontorer på til sammen inntil 5,275 mill. kroner på Rikshospitalet.

V.

Stortinget samtykker i at bevilgningen på statsbudsjettet for 1998 under kap. 947 Tilskudd til sysselsetting

Kap. 1618	Skattedirektoratet - skatteetaten (jf. kap. 4618):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	15 000 000
	fra kr 2 601 400 000 til kr 2 616 400 000		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres,</i>		
	n e d s e t t e s med	kr	15 000 000
	fra kr 116 100 000 til kr 101 100 000		

Presidenten: Her har Fremskrittspartiet varslet at de vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 86 mot 14 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 11.19.30)

S a k n r . 1 2

Referat

- (96) Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om å foreta gentesting av ulv i Norge (Dokument nr. 8:20 (1998-99))
- (97) Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om fjerning av oter fra listen over truede arter i Norge (Dokument nr. 8:21 (1998-99))
Enst.: Nr. 1 og 2 sendes energi- og miljøkomiteen.
- (98) Forslag fra stortingsrepresentant Steinar Bastesen om endring i forskrift om plikt til å bruke los i norske farvann og farledsbevis (Dokument nr. 8:19 (1998-99))
Enst.: Sendes samferdselskomiteen.

av sjøfolk, post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning, gjøres overførbart med tilføyelse av stikkordet «kan overføres».

Presidenten: Til innstillingens forslag til vedtak foreligger det her noen korreksjoner som komiteens leder har redegjort for.

Følgende endringer skal gjøres: Post 73 under kap. 5527 skal utgå. Det skal også kapitlene 5545, 5571 og 5577. Disse endringer medfører følgende korreksjon i kap. 5800 Statens petroleumsfond: Post 50 Overføring fra fondet, nedsettes med 1 201 300 000 kr, fra 18 260 300 000 kr til 17 059 000 000 kr.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling – med de nevnte korreksjoner – bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteses så over kap. 1618:

Komiteen hadde innstillet:

- (99) Forelegg for Stortinget av overenskomster inngått med fremmede makter i 1996
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.
- (100) Sørreisa kommune sender skriv datert 9. desember 1998 med uttalelse fra kommunestyret om statlige overføringer til kommunene
Enst.: Vedlegges protokollen.

Ad forhandlingene med EU om Schengen-samarbeidet – hovedinnholdet i avtaleutkastet.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Jeg har bedt om å få lov til å gi en redegjørelse om resultatet av de institusjonelle forhandlingene med EU om Schengen-avtalen, og vil gjerne takke for at jeg har fått anledning til det.

Stortingets flertall besluttet 9. juni 1997 å gi samtykke til ratifikasjon av samarbeidsavtalen mellom Norge, Island og Schengen-landene. De tre regjeringspartiene samt SV og RV stemte imot. Vår begrunnelse for å stemme imot Schengen-avtalen var bl.a. personvern hensyn, flyktning- og asylpolitikken, behovet for grensekontroll og Schengen-avtalens integrering i EU.

Jeg vil understreke at Regjeringens prinsipielle syn på Schengen, slik det er uttrykt i Voksenåserklæringen, står fast.

Regjeringen la i Voksenåserklæringen til grunn at stortingsflertallet ønsket at det skulle føres forhandlinger med EU om å videreføre norsk tilknytning til Schengen-samarbeidet også etter at det integreres i EU. Regjeringen uttalte i tilknytning til dette at den under forhandlingene ville arbeide for å ivareta norske interesser på best mulig måte, bl.a. for å sikre opprettholdelse av den nordiske passunionen.

Dette har Regjeringen gjort. Både forberedelsene til forhandlingene og gjennomføringen av dem har krevd betydelig innsats fra norsk side. Forhandlingene har vært blant de prioriterte oppgaver både i Utenriksdepartementet og Justisdepartementet, og har krevd betydelige ressurser.

Regjeringen har også trukket inn uavhengig juridisk ekspertise for å sikre en grundig vurdering av de konstitusjonelle spørsmålene som kom opp i tilknytning til en ny Schengen-avtale. En slik grundig vurdering varslet Regjeringen i Voksenåserklæringen at den ville foreta. Regjeringen oppnevnte i mai i år en referansegruppe av fem juridiske eksperter som skulle gi råd til forhandlingsdelegasjonen i dens løpende vurdering av de konstitusjonelle spørsmålene som forhandlingene reiste. Det er avholdt i alt 13 møter mellom referansegruppen og forhandlingsdelegasjonen forut for og under forhandlingene.

Referansegruppens medlemmer gav viktige innspill som fikk konkrete utslag i de norske posisjonene under forhandlingene. Flere av innspillene bidrog til forbedringer i avtaleteksten sett fra norsk side.

Regjeringen mener at den institusjonelle avtalen som er fremforhandlet, er en tilfredsstillende avtale ut fra de forutsetninger den hadde for forhandlingene. La meg for ordens skyld understreke at forhandlingene har dreiet seg om de institusjonelle løsningene for at Norge og Island skal kunne delta i Schengen-samarbeidet når dette integreres i EU. Det har altså ikke vært forhandlet om det materielle innholdet i Schengen-samarbeidsavtalen. Det materielle innholdet tok Stortinget stilling til i juni 1997, da samarbeidsavtalen ble behandlet.

Regjeringen har fremforhandlet den institusjonelle avtalen med EU på folkerettslig grunnlag. Vi skal altså ikke delta i Schengen-samarbeidet på overnasjonalt grunnlag. Det ville ha vært i strid med folkets nei i folkeavstemningen om EU-medlemskap.

EU på sin side har hatt EUs traktatgrunnlag som utgangspunkt for forhandlingene. For EU dreier det seg om en avtale som skal inngå som en del av EUs rettslige grunnlag. Partenes utgangspunkt i forhandlingene har således vært ulike, og dette har medført begrensninger på alle sider når det gjelder de resultater vi er kommet fram til. Det ble tidlig i forhandlingene klart at det måtte søkes en løsning spesielt for den konkrete situasjonen – en såkalt «sui generis»-løsning. Det viste seg bare i begrenset utstrekning mulig å søke inspirasjon i løsninger som er lagt til grunn i andre avtaler. Tidvis i forhandlingene var

det derfor vanskelig å finne fram til et balansepunkt som alle parter kunne akseptere. Gitt partenes ulike forutsetninger og Regjeringens utgangspunkt for forhandlingene har resultatet alt i alt blitt en avtale som er så god for Norge som det er mulig å få til innenfor rammene for forhandlingene.

Blant de forhold som etter mitt syn gjør dette til en tilfredsstillende avtale for Norge, vil jeg først trekke fram at avtalen ikke gir EF-domstolen myndighet i Norge. Den gir heller ikke EU-kommisjonen eller andre EU-organer noen overvåkingsrolle.

Jeg ser også som en fordel at samarbeidet mellom Norge, Island og EU skal foregå i en felleskomite som etter avtalen opprettes utenfor EUs institusjonelle rammer. Alle spørsmål innenfor avtalens virkeområde skal drøftes i felleskomiteen. Avtalens virkeområde samsvarer i all hovedsak med virkeområdet for Schengen-samarbeidsavtalen. Selv om avtalen har en særskilt bestemmelse om felleskomiteens drøftelser på ministernivå, vil vi i praksis kunne få drøftet ethvert spørsmål vi ønsker, også på ministernivå.

Et annet positivt trekk ved avtalen er at når det skal gjøres bruk av eksperter ved utarbeidelse av forslag til nye regler, skal kommisjonen ifølge avtalen innhente råd fra norske og islandske eksperter på samme måte som fra EU-landenes eksperter.

Det er videre positivt at det erkjennes i avtalen at dersom EU-kommisjonen skulle få delegert myndighet av EUs råd til å utarbeide regelverk på et avgrenset område, skal det forhandles fram en ordning om en tilknytning til slik regelutvikling også for Norge og Island.

Jeg vil også nevne at uavhengig av at det formelle vedtaket om nye regler skal treffes i EUs råd for EU-siden, skal Norge og Island på selvstendig grunnlag ta stilling til om de godtar vedtaket. Norge og Island vil ikke måtte ta stilling til vedtak som ikke har vært drøftet med oss i fellesorganet.

Det er også en klar forbedring fra reglene i samarbeidsavtalen når det gjelder situasjonen dersom Norge eller Island ikke finner å kunne akseptere et vedtak fattet av EUs råd. Samarbeidsavtalen inneholder ingen bestemmelser om rett til å få drøftet spørsmålet om å videreføre avtalen i en slik situasjon. Det vil da bli automatisk opphør. Den nye avtalen gir fellesorganet kompetanse til innen 90 dager å treffe vedtak om at avtalen skal videreføres dersom det finnes en løsning som gjør dette mulig. I dette ligger bl.a. en mulighet for at partene kan bli enige om å videreføre avtalen også om det skulle bli ulik regelutvikling. Først dersom fellesorganet ikke enes om en løsning, vil avtalen opphøre.

Videre er oppsigelsesadgangen etter avtalen nå ubetinget, i motsetning til i samarbeidsavtalen, hvor det må foreligge alvorlig uenighet for at en part skal kunne si opp avtalen.

Jeg ser det videre som positivt at det i en felleserklæring til avtalen også forutsettes drøftelser mellom parlamentarikere fra Norge, Island og Europa-parlamentet i Schengen-saker. Dette forutsettes å skje gjennom det eksisterende parlamentarikersamarbeidet mellom hen-

holdsvis Norge og Europaparlamentet og Island og Europaparlamentet.

Det har ikke ligget i mandatet til referansegruppen av uavhengige juridiske eksperter å utarbeide en felles vurdering av de konstitusjonelle spørsmål avtalen reiser. Imidlertid står gruppens medlemmer selvsagt fritt til å uttale seg – samlet eller hver for seg – om de konstitusjonelle spørsmål avtalen reiser.

Samtlige medlemmer av referansegruppen er kommet til den hovedkonklusjon at det er konstitusjonelt holdbart for et alminnelig flertall på Stortinget å godkjenne utkastet til avtale med EU etter Grunnloven § 26 annet ledd. Gruppens medlemmer er derimot uenige i synet på hvor nær avtalen ligger Grunnlovens grenser. Gruppens medlemmer baserer seg på ulike premisser som de vektlegger forskjellig. Enkelte har konkrete forutsetninger som grunnlag for sin hovedkonklusjon.

Regjeringen anser – ut fra de utgangspunkt som jeg omtalte innledningsvis – at den institusjonelle avtale som er fremforhandlet med EU, er så god for Norge som det er mulig å få til innenfor rammene for forhandlingene og partenes ulike utgangspunkt. Regjeringen anser på denne bakgrunn resultatet av forhandlingene som tilfredsstillende. Regjeringen vil derfor anbefale at avtalen om de institusjonelle løsningene blir undertegnet.

De konstitusjonelle vurderinger som har vært foretatt, og som jeg nettopp har vært inne på, har vært viktige for Regjeringens videre arbeid med disse spørsmål. Regjeringen finner etter en foreløpig vurdering at det kan anses å ligge innenfor Stortingets handlingsrom å behandle spørsmålet om å gi samtykke til ratifikasjon av avtalen etter Grunnloven § 26 annet ledd. Regjeringen legger i denne sammenheng også vekt på det forhold at samarbeidsavtalen i samsvar med stortingsflertallets syn ble behandlet etter Grunnloven § 26 annet ledd.

Regjeringen tar sikte på at Stortinget får seg forelagt det avtaleutkastet om institusjonelle løsninger som er fremforhandlet med EU, i en proposisjon som kan behandles i løpet av vårsesjonen 1999. Denne vil inneholde en grundig konstitusjonell vurdering.

Presidenten: Presidenten vil nå åpne for at en representant fra hver partigruppe får ordet én gang i inntil fem minutter.

Thorbjørn Jagland (A): Jeg takker for redegjørelsen. Det er svært positivt at det nå foreligger en avtale som er undertegnet, og som sikrer innholdet i den opprinnelige Schengen-samarbeidsavtalen og dermed også den nordiske passfriheten. Det er også positivt at Regjeringen er i stand til å anbefale avtalen. Nå må Stortinget bare vente på proposisjonen, slik at behandlingen av den kan komme i gang.

Jan Petersen (H): Jeg vil også gjerne takke for redegjørelsen. Det var nyttig å få denne informasjonen. På bakgrunn av den kan man bare konstatere at saken er klar til å sendes Stortinget, slik at Stortinget kan behandle den på det grunnlaget Regjeringen fremlegger for oss.

Fridtjof Frank Gundersen (Frp): Det er ikke lagt opp til noen bred debatt om denne avtalen. Det materielle innhold har vi jo allerede vedtatt, så det er bare et spørsmål om de institusjonelle endringer, som var nødvendige fordi avtalekomplekset skulle inn i EU og deres institusjoner. Jeg vil bare si at det danner seg nå et mønster når det gjelder Norges forhold. Vi har først EØS-avtalen, hvor vi reelt sett egentlig bare har å tilpasse oss vedtak som blir truffet i organer hvor vi ikke er til stede. Vi har en utvidelse når det gjelder veterinæravtalen. Det samme gjelder i grunnen våre økonomiske, ganske vesentlige bidrag til forskningsprogrammene, hvor vi har liten innflytelse med hensyn til hva det egentlig skal forskes på. Den samme situasjonen er vi faktisk også i når det gjelder VEU, hvor vi har stemmerett i forskjellige komiteer, men vi har ikke stemmerett i forsamlingen. Nå er det snakk om at også VEU skal trekkes inn i EU-systemet, og da vil vår innflytelse der bli tilsvarende redusert, for når vi ikke er medlemmer, kan vi ikke være med i disse institusjonene. Jeg hadde bare lyst til å minne om at dette etter hvert begynner å bli et litt problematisk mønster. For øvrig bekymrer ikke denne avtalen meg særlig, for jeg har vanskelig for å forestille meg at det med hjemmel i denne avtalen kan treffes vedtak som er spesielt ubehagelige for Norge.

Einar Steensnæs (KrF): Det synes som om Regjeringen har gjort en meget god jobb, i tråd med det som utenriksministeren orienterte om, og de reaksjoner som er kommet fra de ulike partiene så langt når det gjelder den redegjørelse som utenriksministeren nylig har gitt. Jeg legger vekt på det som utenriksministeren sa om at en del av de løsninger som er funnet, er en klar forbedring i forhold til samarbeidsavtalen. Jeg legger også vekt på at parlamentarikerne blir trukket inn i dette. Med de erfaringer vi har fra EØS-samarbeidet og EFTA-samarbeidet, tror jeg det kan være en ubetinget fordel. Jeg vil endelig legge vekt på at også Regjeringens eget ekspertpanel bekrefter at de løsninger som er funnet, ligger klart innenfor Grunnlovens bestemmelser, slik at det nå synes som om det ligger an til en god og ryddig behandling av denne saken når den varslede proposisjonen blir fremmet for Stortinget til våren.

Johan J. Jakobsen (Sp): Senterpartiet tar til etterretning at Regjeringen har utført sitt oppdrag om å framforhandle den institusjonelle avtalen som Schengen-samarbeidets integrering i EU nødvendiggjør. Jeg registrerer også med tilfredshet at dette fortsatt skjer på et folkerettslig grunnlag, og at EU-domstolen, etter det som er opplyst, ikke vil kunne få myndighet på norsk territorium.

Jeg viser til at sentrumspartiene i Voksenåsdokumentet forpliktet seg til å arbeide for å ivareta norske interesser, bl.a. den nordiske passunionen, i disse forhandlingene med EU. I Voksenåsdokumentet varslet sentrumspartiene også at det skulle gjennomføres en vurdering av de konstitusjonelle spørsmål knyttet til Schengen, og dette oppdraget er også gjennomført og i tråd med forutsetnin-

gene. Den konstitusjonelle gruppen har bistått de norske forhandlerne under prosessen og har også foretatt en totalvurdering av den institusjonelle avtalen, og gruppens konklusjon er, som det ble opplyst av utenriksministeren, at dette er det som benevnes som «konstitusjonelt holdbart». Den institusjonelle rammen for den avtale som ble vedtatt i Stortinget i juni 1997, synes å være forbedret på en del punkter, bl.a. når det gjelder oppsigelsesadgangen. Uten at jeg har hatt tilgang til den endelige tekst, synes det som om forhandlerne åpenbart har gjort en god jobb, vel å merke i forhold til de rammer som Stortinget har gitt for denne prosessen. Jeg merker meg at det er nettopp i forhold til de gitte rammer og forutsetninger at Regjeringen mener at den institusjonelle avtalen er tilfredsstillende.

Kristin Halvorsen (SV): Jeg takker utenriksministeren for redegjørelsen, som etter SVs syn klargjør følgende: Regjeringen kommer til å anbefale Stortinget å undertegne avtalen. Det er heller ikke varslet noen dissenser i Regjeringen på dette. Og Regjeringen vil anbefale Stortinget å godkjenne avtalen med alminnelig flertall.

Fra SVs side har vi et par kommentarer. Den ene dreier seg om framgangsmåten. Utenriksministeren var veldig påpasselig med å henvise til den juridiske ekspertisen og det utvalget som Regjeringen har konsultert underveis, og understreker at det er holdt 13 møter, og at dette utvalget av jurister har hatt betydelig innvirkning på resultatet.

Dette utvalget har ikke fått i oppdrag å framlegge noe skriftlig. For representanter som ikke sitter i regjering, er det derfor ikke mulig å gå inn i diskusjonen og de vurderingene som disse juristene faktisk har gjort. Det SV ønsker seg, er at de ulike avveiningene og vektleggingene som her er gjort, blir lagt fram i proposisjonen åpent og greit. Vi vet at konklusjonen er ens blant juristene, men at det er litt forskjellig i hvilken grad man har vært i tvil om det er innenfor Grunnlovens rammer. Men utenriksministeren sier jo også at man kommer til å legge grunnlig vekt på de konstitusjonelle forholdene i det som legges fram i proposisjonen. Vi regner med at man viser kort i den sammenheng.

Etter SVs oppfatning er det to ting som nå er annerledes. Den ene er den konstitusjonelle biten som er framprovosert av at Schengen blir en del av EU-systemet, som også kan medføre nye gråsoner i forholdet mellom Norges regelverk og EUs. Den andre er at siden Norge tilsluttet seg Schengen, er det mange nye vedtak som er lagt inn i Schengen, f.eks. Europol og Eurodac. Det betyr også at avtalens innholdsmessige karakter kan være forandret, og at vi må se nærmere på om det er slik at avtalen er mer omfattende enn da Schengen var til behandling sist, og om det materielle innholdet faktisk også er noe annerledes.

Som kjent for Stortinget gikk SV imot at Norge skulle undertegne Schengen-avtalen ved forrige stortingsbehandling, og det er det som kommer til å ligge til grunn for vårt videre arbeid med denne avtalen også. Vi kommer selvsagt til å legge vekt på de konstitusjonelle for-

hold i den videre behandling, men også på hvilke føringer dette dreier seg om i forhold til den flyktning- og asylpolitikken Norge kan føre, og de personvernsspørsmål som det måtte reise i forholdet mellom ønsket om personvern og ønsket om et effektivt politisamarbeid for å bekjempe kriminalitet på den andre siden.

Gunnar Kvasheim (V): Som det framgikk av utenriksministerens redegjørelse, stemte Venstre i 1997 mot Schengen-avtalen. Vi vektla personvernenssyn, asyl- og flyktningpolitikken og behovet for effektiv grensekontroll.

I forbindelse med Voksenåserklæringen ble det avklart at Regjeringen ville legge til grunn flertallets ønske, som åpnet for at en skulle forhandle om en løsning av de institusjonelle spørsmål for å kunne videreføre Schengen-samarbeidet etter at det integreres i EU. Regjeringen har under forhandlingene ivaretatt Norges interesser på beste måte. Jeg vil understreke at det bare er forhandlet om de institusjonelle spørsmål, ikke om avtalens realiteter, som ble avklart under Stortingets behandling i 1997.

Det er et godt resultat som foreligger. Det er avklart at avtalen ikke gir EF-domstolen myndighet i Norge, og samarbeidet skal foregå i en felleskomite som etter avtalen opprettes utenfor EUs institusjonelle rammer. Det framkommer klar forbedring på viktige punkter, slik utenriksministeren har redegjort for.

Den referansegruppen som er oppnevnt av uavhengige juridiske eksperter, har vurdert konstitusjonelle spørsmål som avtalen reiser, og en konkluderer med at det er konstitusjonelt holdbart at et alminnelig flertall på Stortinget godkjenner avtalen etter Grunnlovens § 26. Denne gruppen tror jeg har hatt stor betydning, både fordi den har kunnet gi viktige innspill til forhandlerne, og fordi den på en skikkelig og uavhengig måte har vurdert helt avgjørende spørsmål når det gjelder denne avtalen og Grunnloven.

Denne gruppen ble opprettet fordi det i Voksenåserklæringen ble uttrykt som en målsetting å få en debatt og avklaring rundt disse spørsmålene. Her ser vi ett eksempel på at det ikke er uten betydning hvilken regjering som håndterer slike spørsmål. Den sunne skepsis kan være et mye bedre utgangspunkt enn den uforbeholdne begeistring.

Jeg tror at det for den videre debatten vil ha stor betydning å få disse juridiske vurderingene med, slik at en har avklart at det ikke her er konstitusjonelle problemstillinger som er uavklart i forhold til avtalen.

Venstre er enig i Regjeringens konklusjon, at resultatet av forhandlingene er tilfredsstillende, og vi legger til grunn Regjeringens anbefaling og vil følge den.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet, og debatten om redegjørelsen er avsluttet.

Da dette er det siste stortingsmøte i 1998, vil presidenten før møtet heves, benytte anledningen til å takke alle for den innsats som er gjort denne høsten og dette året, og ønske alle representanter, Regjeringens medlemmer, Stortingets ansatte, presselosjen og alle andre som

har sitt arbeid knyttet til Stortingets virksomhet, en riktig god julehelg og et fredfullt og godt nytt år!

Første møte i Stortinget i 1999 er som kjent 12. januar. Presidenten håper at representantene da vil møte gla-

de, opplagte og med nye krefter, klare for nytt samarbeid og ny dyst.

Møtet hevet kl. 11.45.
